

FIKİH OKUMALARI

Dinimize göre kadının iddet süresi, evliliğin sona erme sebebine göre farklılık göstermektedir. Buna göre;

1. Evlilik kocanın ölümüyle sona ermişse, kadın dört ay on gün iddet bekler.
2. Hamile kadının iddeti doğuma kadardır. Burada evlenme gerek kocanın ölümü ve gerekse boşanma sebebiyle sona ersin, hüküm değişmez.
3. Boşanan kadınların iddeti, eğer hamile değilse üç hayız (kurû) süresidir. Bu da normal hayız gören kadınlarda yaklaşık üç ay kadar bir süredir. Hayız görmeyenlerin iddeti ise üç aydır.

2.5. Evlenmenin Hukuki Sonuçları

Rükün ve şartlarına uygun olarak gerçekleşen bir evliliğin mehir ve nafaka olmak üzere iki temel mali sonucu vardır.

Mehir

Erkeğin evlenirken kadına verdiği veya vermeyi taahhüt ettiği mal veya paraya mehir denir. Erkeğin evlendiği kadına mehir vermesi ile ilgili Kur'an'da şöyle buyrulmaktadır: **“Evlen-
diğiniz kadınlara mehirlerini (bir görev olarak)
gönül hoşluğuyla verin. Eğer kendi istekleriyle
o mehrin bir kısmını size bağışarlarsa, onu da
afiyetle yiyin.”**³⁴

Mehir, kadına verilen değer in sembolik bir ifadesi olmakla birlikte boşanma hâlinde geçici bir süreliğine de olsa kadın için maddi güven-
ce anlamı taşımaktadır. Mehir, evlenen kadının hakkıdır. Kadın bununla çeyiz yapmaya zorlanamaz ve evlenme akdinden sonra mehri kocasına vermek zorunda da değildir.

Mehir, evlilik akdinin şartı değil sonucudur. Bu yüzden evlilik sırasında belirlenmemiş olsa da kadın mehir almaya hak kazanır. Eğer mehrin miktarı evlilik sırasında belirlenmiş ise buna *mehr-i müsemma* denir. Evlilik sırasında miktarı belirlenmemiş ise kadın, baba tarafındaki benzer durumda bulunan kadınların aldıkları mehre hak kazanır ki, buna *mehr-i misil* denir.

Mehrin hepsi peşin olarak verilebileceği gibi bir kısmı peşin, bir kısmı daha sonra veya tamamı daha sonra verilebilir. Peşin verilen mehre *mehr-i muaccel*, sonra verilmek üzere kararlaştırılan mehre *mehr-i müeccel* denir.

Sahih bir nikâh mehri gerektirir, fakat bazı durumlarda kadın mehrin tamamına, bazı durumlarda yarısına hak kazanır. Bazı durumlarda da ise kadın mehre hak kazanamaz. Bunda mehrin nikâh akdi esnasında belirlenmiş olup olmamasının da etkisi vardır.³⁵

Nafaka

Nafaka, başkasının geçimini sağlamak için kişinin yüklendiği masraflar demektir. Kocanın karşılamakla yükümlü olduğu nafakanın kapsamına *yiyecek, giyecek, mesken, tedavi ve ilaç masrafları ile* bazı durumlarda *hizmetçi masrafları* girer. Prensip olarak nafakanın belirlenmesinde kocanın gelir seviyesi

³⁴ Nisa suresi, 4-24. ayetler

³⁵ Kadının mehre hak kazandığı durumlarla ilgili geniş bilgi için bk. Döndüren, *Aile İlmihali*, s. 228-231.